

Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatus- ja turvallisesta ja monipuolisesta oppimisympäristöstä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa oli vuoden 2020 syksyllä 9 omaa päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäiväkotiyksikkö. Näiden lisäksi kaupungissa työskenteli 18 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia ja Touhula Alastaron päiväkotia.

Esiopetusta järjestettiin kaikissa päiväkodeissa paitsi Kitkonpuiston, Metsämaan, Virtaan ja Nappulan päiväkodeissa.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotia (Peltonen).

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty avustusta 20 000 euroa vuosille 2020 - 2021.

Toimintakatsaus

Toimintaympäristön muutos:

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Lapsimäärän väheneminen ja kaupungin talustilanne edellyttävät voimakasta sopeuttamista. Vuonna 2020 toteutettiin varhaiskasvatushenkilöstön lomautukset. Hallinto- ja henkilöstöllä lomautukset olivat 18 päivää, muilla 7-9 päivää. Lomautuksia oli mahdollista korvata palkattomilla vapailta. Hallinto- ja henkilöstön lomautukset kohdentuivat hallinnon kannalta mahdollisimman "rauhalliseen aikaan" ja esimiesten lomautukset sijoitettiin niin, että johto- ja vastuukysymykset toimivat myös lomautusten aikana. Muun henkilöstön lomautukset keskittyivät huhti-toukokuulle (koronatilanne) ja kesäkuukausille, jolloin hoidon tarve oli vähäisintä.

Kouluverkko selvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä).

Kaupunginvaltuusto teki 27.4.2020 päätöksen kouluverkon rakenteellisista muutoksista. Päätöksen perusteella Kojonkulman ja Virtaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyi 1.8.2021 alkaen. Päätöksen perusteella myös Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2020 niin, että subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajausta poistettiin. Muutos on merkinnyt lasten varhaiskasvatuspäivän pitenemistä nykyisestä, millä on vaikutusta myös työntekijäresurssiin. Tulot eivät välttämättä suurene, sillä asiakasmaksulain mukaisten muutosten vuoksi asiakasmaksukertymä on laskenut aikaisempaan verrattuna.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa.

Koronatilanne:

Valtioneuvosto päätti 16.3.2020:

"Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ja niiden yhteydessä järjestettävä esiopetus pidetään toiminnassa. Tällä turvataan yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen henkilöstön lasten pääsy varhaiskasvatukseen ja mahdollistetaan vanhempien työssäkäynti. Valtioneuvosto kuitenkin suosittelee, että lasta hoidetaan kotona, jos siihen on mahdollisuus."

Lapsista noin 20-30 % oli keväällä 2020 varhaiskasvatustyksiköissä. Metsämaan päiväkotia ja Kojonkulman ryhmäperhepäiväkotia suljettiin vähäisen lapsimäärän takia 18.3. ja Kitkonpuiston päiväkotia 24.3. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista päätettiin myöntää maksuvapaus, mikäli lapsi oli pois varhaiskasvatuksesta koko valmiusajan ajan.

Syksyllä 2020 lapsia oli normaali määrä varhaiskasvatustyksiköissä. Varhaiskasvatuksen järjestämisessä otettiin huomioon terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohje opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana (suositus päivitetty 4.8.2020). Tärkeintä on ollut ehkäistä taudin tarttumista, huolehtia hyvästä hygieniasta, välttää tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestää tilat tavallista väljemmin. Suositusta noudattamalla vähennetään koronaviruksen leviämisen- ja tartuntariskiä. (Opetushallituksen ohje varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämiseksi uudella toimikaudella 25.6.2020 alkaen).

Kesäaikana ja vuodenvaihteen tienoilla jouduttiin pitämään normaalia enemmän yksiköitä toiminnassa koronatilanteen rajoitusten perusteella.

Varhaiskasvatuksessa käytetyissä toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä. Henkilöstölle annettiin 2.12.2020 suositus mahdollisuuksien mukaan käyttää kokosvovisiiriä tai kasvomaskia.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen perheohjaaja, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä. Vuonna 2020 kyselyä ei koronatilanteen takia toteutettu.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Kuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025 - 2026) käynnistyi loppuvuodesta 2020.

Kestäväan kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestäväan kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestäväan kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestäväan elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestäväan kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävä kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hirvikosken päiväkotiratkaisusta on tehty päätös, mutta toteuttaminen on odottanut kouluverkko ratkaisua. Tavoitteena on keskittää alueen varhaiskasvatus yhteen yksikköön. Vuoden 2020 lopulla valmisteltiin tarjouspyyntöasiakirjoja ja kilpailutus (vuokrapäiväkoti) käynnistyy alkuvuodesta 2021. Tavoitteena on, että uusi päiväkotialoittaa toimintansa 1.1.2022.

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen. Vuodelle 2020 palkattiin hankerahoituksen avulla yksi erityisopettaja.

Vuonna 2019 varhaiskasvatuksessa aloitti uutena työntekijänä perheohjaaja. Perheohjauksen toimintamallien kehittäminen on jatkunut vuonna 2020.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asioinnin palvelujen määrä	Uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta / vaihto vuoden 2020 loppuun mennessä. Uusi ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.		Ohjelman hankinta toteutuu vuonna 2021.	Ei toteudu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Mielikuvakysely	Sitoudumme luomaan positiivista kuvaa Loimaan kaupungista. Jokaisessa varhaiskasvatuksen tiimissä sovitaan, miten luomme positiivista julkisuuskuvaa Loimaan kaupungista ja varhaiskasvatuksesta.	Henkilöstökysely kahden vuoden välein	Varhaiskasvatuksen tiimisopimuksissa positiivinen julkisuuskuva on yhtenä tarkastelunäkökohtana.	Toteutuu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi	Tiedotamme perheitä avoimesti ja ajantasaisesti	Asiakastytyväisyyskysely 1 x vuodessa sekä väliarviointi 1x vuodessa	Kyselyä ei toteutettu koronatilanteen takia. Väliarviointi toteutettiin marraskuussa 2020.	Toteutuu osittain
B3.1. Kehitämme uusia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia	Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja	Osallistamme perheitä ja lapsia varhaiskasvatuksen toteuttamisessa,	Asiakaskysely kerran toimikaudessa	Kyselyä ei toteutettu koronatilanteen takia.	Ei toteudu

lähidemokratian toteuttamiseksi.	vaikuttavuuden arviointi Asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi Asukaskysely; Yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot / Toimialojen sisäinen itsearviointi	arvioimisessa ja kehittämisessä.			
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.	Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lapsimäärän muutoksissa ajantasaisesti.	Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi	Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.	Toteutuu
B4.2. Parannaamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakuutamme taouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosisat-saukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut.			Säännöllinen seuranta ja raportointi on käytössä.	Toteutuu
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakkoivasti	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi /-mitaukset	Liikkuva Loimaan hankkeen käytäntöjen jatkaminen hankkeen jälkeen tai hankkeen jatko, jossa aktivoidaan myös koko perhettä.		Hankkeen toimintamalleja on otettu käyttöön osaksi varhaiskasvatuksen normaalia toimintaa.	Toteutuu
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkuamista.	Hyvinvointikerhtomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); ; THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	Otamme huomioon varhaiskasvatuksen arjessa päivittäin hyvinvoinnin ja liikunnan näkökulman.		Toteutuu osana varhaiskasvatuksen toimintaa.	Toteutuu
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mitaukset	Asiakaskyselyn ja muun palautteen läpikäymisen sekä sen perusteella toimintatapojen		Vrt. kohta 3.2. Väliarviointi toteutettiin marraskuussa 2020.	Toteutuu osittain

		tarkastelu ja muokkaaminen		
--	--	----------------------------	--	--

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

1. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020-2023. Vuonna 2020 yhteensä 133 000 €. *Lomautukset ja palkattomat vapaat toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Sival on hyväksynyt lomautussuunnitelman 23.4.2020.*

2. Henkilöstökulujen vähentäminen (lapsimäärän vähenemisen aiheuttama henkilöstön väheneminen) 246 000 €. *Henkilöstömäärää sopeutetaan koko ajan lapsimäärän vähenemiseen. Suunniteltu henkilöstömäärän väheneminen toteutui.*

Henkilöstökulut vähenivät noin 85 000 euroa suunniteltua vähemmän.

3. Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt leikkaukset 40 000 €. *Vähennykset toteutuivat merkittävästi alkuperäistä suunnitelmaa suurempina (vähennys noin 220 000 euroa).*

Koronatilanteen aiheuttama tulovähennys (noin 100 000 €) maksuvapautuksen takia. Kesäaikana ja vuodenvaihteessa jouduttiin pitämään normaalia enemmän yksiköitä toiminnassa koronatilanteen rajoitusten perusteella.

Lisätasapainotus vuosille 2020 - 2023:

Varhaiskasvatuksen henkilöstökuluvähennykset ja varhaiskasvatuksen palveluverkon tarkistaminen lapsilukumäärän vähentyessä vuosina 2020 - 2023. *Henkilöstömäärää sopeutetaan koko ajan lapsimäärän vähenemiseen. Palveluverkon tarkastelu mm. osana Hirvikosken alueen varhaiskasvatusratkaisuja ja kouluverkon muutosta.*

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän väheneminen/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän vähenemisenä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä noin 99 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 13 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

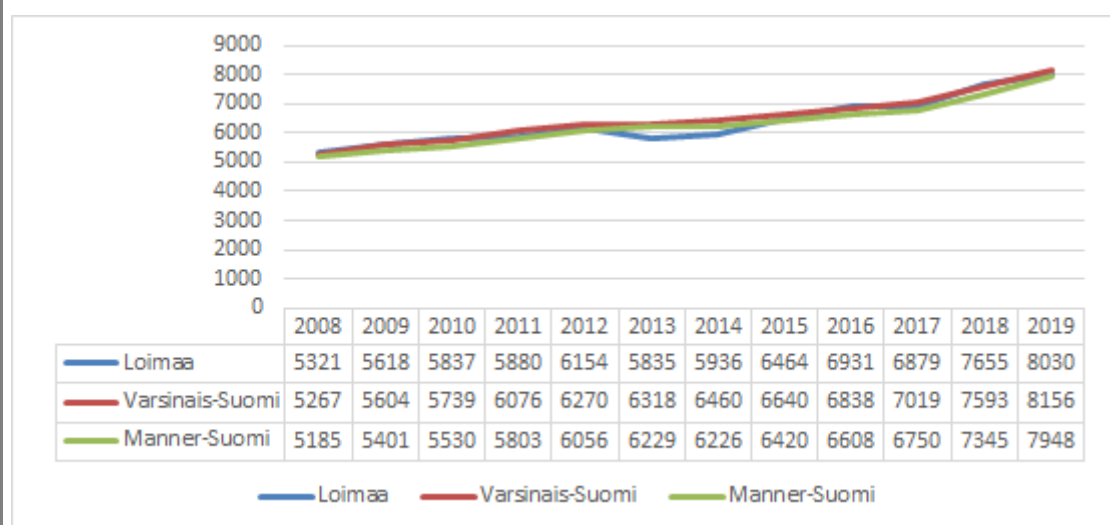
Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	6	6	5	2
Perhepäivähoitaja	27	27	23	19
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2,5	3	3	4
Perheohjaaja	0	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	8	8	8	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	20,5	21	20	21
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	38,5	37	35	38
Päiväkotiapulainen	0,5	0	0	0
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	5,5	5	5	5
Yhteensä	113,5	113	105	102

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Vuonna 2020 jatkettiin päiväkotien työpaikkaselvityksiä (työterveys/työsuojelu), joissa kartoitetaan toimiltilojen terveyteen ja turvallisuuteen yms. liittyviä tekijöitä.				
Palvelujen ostot	Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi Alastaron ja keskusta-alueen päiväkotiratkaisujen takia.				
Muut toiminnan edellyttämät resurssit					
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2019	TA 2020	TP 2020

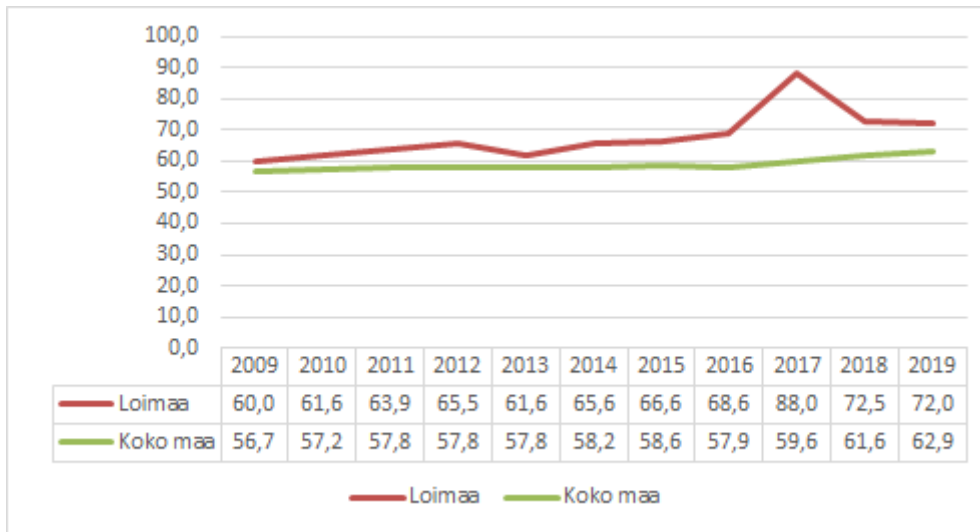
TOIMINNAN LAAJUUS Varhaiskasvatus	Lapsia varhaiskasvatuksessa	635	600	572
	-joista esiopetuksessa	159	130	124
	-joista päiväkodeissa	511	500	505
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	27	20	10
	-joista perhepäivähoidossa	97	80	57
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	522	400	99
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	168	160	157
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	219	220	201
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
	-kotitalouksien lukumäärä	7	7	4
	-lapsia tuen piirissä	10	10	6

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 -2019 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012-2019 (6,6 %->5,4 %).

Kunnan kustantamassa päivähoitossa olleet lapset 2009 - 2019, (% , 1-6-vuotiaista):

Loimaalla varhaiskasvatuksessa olevien osuus on koko maan tasoon verrattuna korkea. Osapäivähoidossa olevien osuudet vuonna 2019: 1-2 -vuotiaat (Loimaa 6,6 %, koko maa 4,3 %), 3-5-vuotiaat (Loimaa 24,7 %, koko maa 8,7 %). Kokopäivähoidossa olevien osuudet vuonna 2019: 1-2 -vuotiaat (Loimaa 43,0 %, koko maa 37,5 %), 3-5-vuotiaat (Loimaa 59,9 %, koko maa 63,3 %).

Vuoden 2020 aikana kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrä vaihteli välillä 169 - 225 (keskimäärin 201). Vuonna 2019 määrät olivat vastaavasti 199 - 228 (keskimäärin 214), vuonna 2018 välillä 199 - 237 (keskimäärin 219) ja vuonna 2017 välillä 185 - 250 (keskimäärin 214).

Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittäväydestä

1. Päiväkotikiinteistöjen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen.

Vuonna 2020 sisäilmakysymykset ovat olleet esillä mm. Mahlapuiston ja Metsämaan päiväkodeissa.

2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)

Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen.

3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)

Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti. Mahdolliset kouluverkon muutokset ja niiden vaikutus varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Kiinteistökulut muodostavat merkittävän osan toimintakustannuksista, joten myös tilojen määrä on olennaista ottaa huomioon.

4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin

Esimerkiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin. Subjektiviivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen poistaminen ja sen vaikutus hoidon tarpeeseen.

Muut perustelutiedot

Arviointikohde	Mittari	TP 2019	TA 2020	Tot 2020
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,64	3,5-4,0	Kyselyä ei ole toteutettu.
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta			
	- perhepäivähoito	89,0	90-95	103,0
	- ryhmäperhepäivähoito	105,0	85-90	134,0
	- päivähoito (päiväkodit)	87,0	80-85	102,0
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu	76,0	60-65	81,0
	- päivähoito (päiväkodit)			

VARHAISKASVATUSPALVELUT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	756 982	788 000	-190 000	598 000	610 936	12 936	102
Sisäiset tuotot				0		0	#JAKO/0!
Tuotot yhteensä	756 982	788 000	-190 000	598 000	610 936	12 936	102
Toimintakulut	-7 691 518	-7 391 020	190 020	-7 201 000	-7 112 234	88 766	99
Sisäiset kulut				0		0	#JAKO/0!
Kulut yhteensä	-7 691 518	-7 391 020	190 020	-7 201 000	-7 112 234	88 766	99
TOIMINTAKATE	-6 934 536	-6 603 020	20	-6 603 000	-6 501 298	101 702	98

Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun noin 115 000 eurolla, mutta vähennystä edellisestä vuoteen oli kuitenkin noin 295 000 euroa (henkilöstön väheneminen, lomautukset). Palvelujen ostot puolestaan alittuivat noin 150 000 eurolla, josta 100 000 euroa kohdentuu varhaiskasvatukseen ostopalveluihin. Kotihoidon tuki oli noin 55 000 euroa arvioitua pienempi. Toimintatuotoissa näkyy kevään valmiuslain aikainen maksuvapautus. Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 145 000 euroa ja toimintakulut noin 580 000 euroa.

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta järjestettiin lukuvuonna 2019 – 2020 Kojonkulman, Metsämaan ja Niinijoen koulujen yhteydessä. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen. Lukuvuonna 2020 - 2021 esiopetusta puolestaan järjestettiin Kirkonkylän, Kojonkulman ja Metsämaan koulujen yhteydessä.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (harjaantumisopetus). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kahdeksan alaluokkien ja kaksi yläluokkien koulua sekä yhden yhtenäiskoulun. Alastaron yläasteella järjestetään myös oripääläisten yläkoululaisten opetusta. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluun (kouluyhteistyösopimus).

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä seitsemän laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019 ja ne ovat voimassa 1.1.2020 alkaen. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan ja Oripään kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (Oripään sopimusta tarkistettiin vuonna 2013). Oripään kunta teki kesällä 2015 päätöksen aloittaa kouluyhteistyön Pöytyän kunnan kanssa. Ensimmäiset oripääläiset yläkoululaiset siirtyivät Pöytyälle 1.8.2019 alkaen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Kojonkulman koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoitavien on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoito- ja henkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia hankkeita, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistysvaliokunnassa. Vuonna 2020 käynnissä ovat mm. seuraavat hankkeet:

Loimaan kaupunki on saanut vuosille 2019 - 2020 valtionavustusta 19 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen (20 000 euroa edellisenä vuonna). Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti.

Loimaan kaupungille on myönnetty 35 000 euroa valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen vuosille 2019 – 2020. Lukuvuosille 2020 - 2021 vastaavaa avustusta myönnettiin 157

440 euroa. Lisäksi koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty 95 160 euroa vuosille 2020 - 2021.

Loimaan kaupungille on myönnetty 36 000 euroa valtion erityisavustusta koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019-2020.

Opetushallitus on myöntänyt avustusta 20 365 € **tutoropettajien** toimintaan ja osaamisen kehittämiseen sekä 59 185 € tutortoiminnan alueelliseen vakiinnuttamiseen. Jälkimmäisessä hankkeessa on yhteistyökumppanina Someron kaupunki. Tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen on myönnetty jatkorahoitusta 19 085 euroa.

Toimintakatsaus

Toimintaympäristön muutos:

Kouluverkkoselvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon.

Kaupunginvaltuusto teki 27.4.2020 päätöksen kouluverkon rakenteellisista muutoksista. Päätöksen perusteella Kojonkulman ja Virtaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen. Kouluverkkomuutoksen taustana on kaupungin oppilasmäärän väheneminen syntyvyyden laskun takia. Tavoitteena on kehittää opetuspalveluja ja kouluverkkoa niin, että oppilaille ja opetushenkilökunnalle voidaan turvata hyvät ja ajanmukaiset työskentelyolosuhteet sekä samalla luoda pedagogisesti, taloudellisesti ja tilankäytöllisesti mahdollisimman hyvin toimiva kouluverkkokokonaisuus.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikeykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään.

Opetuksen laajuutta ja henkilöstön määrää on sopeutettu jo useamman vuoden ajan oppilasmäärän vähenemiseen. Edellä mainittu kouluverkon tiivistäminen mahdollistaa osaltaan nykyistä paremmat mahdollisuudet sopeuttaa palveluja oppilasmäärän vähenemiseen. Tuntikehys (opetuksen määrä, ryhmien määrä) päätetään lukuvuosittain.

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Oppilasmäärän väheneminen ja kaupungin talustilanne edellyttävät voimakasta sopeuttamista. Vuonna 2020 toteutettiin opetushenkilökunnan lomautukset. Koronatilanteen takia alun perin suunniteltua 14 päivän lomautusta lyhennettiin 8 päivään. Opettajien lomautukset sijoitettiin niin, että lomautuspäivistä mahdollisimman vähän kohdentui oppilaiden koulupäiviin. Koulunkäynninohjaajien lomautus oli 18 päivää ja toteutettiin koulujen loma-aikoina. Myös hallinto- ja henkilöstön lomautus oli 18 päivää ja ne sijoitettiin niin, että johto- ja vastuukysymykset toimivat myös lomautusten aikana. Lomautuksia oli mahdollista korvata palkattomilla vapailta.

Koronatilanne

Valtioneuvosto päätti 16.3.2020, että koulujen tilat suljetaan ja lähiopetus niissä keskeytetään 13.4.2020 asti. Perusopetuksen järjestäjällä ei ollut velvollisuutta järjestää perusopetusta lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämipaikassa. Säännös ei koskenut esiopetuksen oppilaita eikä perusopetuksen 1-3 vuosiluokkien oppilaita. Myös 1-3 vuosiluokkien oppilaita suositeltiin kuitenkin osallistumaan opetukseen etänä, mikäli mahdollista. Lähiopetusta järjestettiin myös erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille, pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille ja perusopetuksen valmistavassa opetuksessa oleville oppilaille. Hallitus päätti 30.3.2020 jatkaa opetuksen rajoituksia 13.5.2020 asti.

Koulujen lähiopetuksessa oli ajalla 18.3.-13.5. noin 30-40 oppilasta (2-3 %). Etäopetuksessa olevien oppilaiden kouluroan raaka-ainekorvaus päätettiin maksaa ajalla 18.3.-30.5. Maksusitoumus oli 75 €/oppilas. Etäopetukseen siirtymisen takia koulukuljetukset päättyivät pääosin 18.3. alkaen. Oppilaat palasivat lähiopetukseen 14.5. alkaen.

Syyslukukaudella 2020 opetus järjestettiin lähiopetuksena. Lähiopetuksessa noudatettiin normaalilainsäädäntöä. Lisäksi otettiin huomioon terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohje opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana. Tärkeintä on ehkäistä taudin tarttumista, huolehtia hyvästä hygieniasta, välttää tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestää tilat tavallista väljemmin. Suositusta noudattamalla

vähennetään koronaviruksen leviämisen- ja tartuntariskiä. (Opetushallituksen ohje perusopetuksen järjestämiseksi 1.8.2020 alkaen).

Koulut ovat suunnitelleet tarkemmat käytännöt mm. opetuksen järjestämiseen, ruokailuun ja välitunteihin. Lukuvuosisuunnitelmaan on kirjattu yleiset linjaukset siitä, millaisin toteuttamistavoin poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin mahdollisesti siirrytään.

Koulujen henkilökunnan suositeltiin 19.10. alkaen käyttävän kasvomaskia tai kokokasvovisiiriä. Yläkoulun oppilaille kasvomaskisuositus tuli sairaanhoitopiirin suositusten mukaisesti 3.12. Kouluissa käytetyissä toimenpiteissä on noudatettu kokonaisuudessaan valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhoollotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhoollotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu sivistysvaliokunnan hyväksymään esi- ja perusopetuksen opiskeluhoollasuunnitelmaan.

Perusopetuksen 5., 8. ja 9.luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista (esim. kouluverkko) järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa. Kouluverkkoselvityksen 2019 valmistelun aikana järjestettiin useita yleisötilaisuuksia ja lisäksi kuntalaisilla oli mahdollisuus esittää näkemyksiään kyselyjen (ennakkovaikutusten arviointi) ja lausuntojen kautta.

Perusopetuksessa oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. -kyselyjä. Vuonna 2020 ei erillistä asiakastytyväisyyskyselyä toteutettu.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Kuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025-2026) käynnistyi loppuvuodesta 2020. Kilpailutukseen osallistui 15 yrittäjää, joista valtaosa on paikallisia toimijoita. Kuljetusten hankinta on vuositasolla noin 1 000 000 euroa.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävä kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävä kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävä elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävä kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävä kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävä elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävä kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävä elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja,

valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävä ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävä elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Koulukuljetusten kilpailutuksessa otettiin huomioon 1.8.2021 voimaan tuleva puhtaisten ajoneuvojen direktiivi. Vähäpäästöisemmistä autoista (tarjouspyynnössä mainitut kriteerit) oli mahdollisuus saada ns. laatupisteitä tai mikäli sopimuskauden aikana hankkii puhtaamman auton (em. kriteerit) saa korotettua kilometrihintaa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vuonna 2020 ei perusopetuksessa toteutunut erityisiä palvelujen tai palvelurakenteiden uudistamisia. Vuonna 2021 toteutuvasta kouluverkon muutoksesta kuitenkin tehtiin päätös. Kouluverkko selvityksen linjausten mukaisesti päivitetiin oppilaiden lähikoulun määräytymisen perusteet sekä koulukuljetusten järjestämisen periaatteet. Alastaron yläkoulun oppilaiden siirtyminen Puistokadun koululle edellyttää jonkin verran tilajärjestelyjä ja -muutoksia. Vuoden 2020 aikana on suunniteltu muutostöitä (mm. kotitalousluokan ja tekstiilityön luokan rakentaminen, muutokset piha-alueella) ja rakennusurakan kilpailutus käynnistyy alkuvuodesta 2021. Lisäksi on sovittu, että osa nykyisistä lukion luokkatiloista siirtyy jatkossa Puistokadun koulun käyttöön.

A1-kielen (englanti) opetus käynnistyi 1.-luokkalaisille tammikuussa 2020.

Vuonna 2020 on jatkettu käynnissä olevia kehittämishankkeita, haettu jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne ovat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja. Hankerahoitusta saatiin jopa arvioitua enemmän. Mm. koronavaikutusten korjaamiseen kohdennettua avustusta saatiin merkittävä summa (noin 95 000 euroa).

Vuonna 2020 on ollut käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvät hankkeet, joissa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja.

Toisena merkittävänä kokonaisuutena ovat tieto- ja viestintäteknologian käyttöön liittyvät hankkeet, joiden tavoitteena on tukea opettajia opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan käyttöön ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen opetuksessa. Oppilaille ja henkilöstölle pyritään varmistamaan tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia ja kehittää tvt-taitojaan nykypäivän ja tulevaisuuden edellyttämälle tasolle.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2.4. Toteutamme yrittäjyyskasvatusta.		Koulujen opetuksessa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatusta (eri oppiaineiden opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa jne.) Loimaalla laajalaisissa oppimiskokonaisuuksissa painotetaan kohtaa L6 (työelämätaidot ja yrittäjyys).	Opetussuunnitelman toteutuminen Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät tapahtumat/toiminnot	Koulujen opetuksessa on toteutettu opetussuunnitelman mukaista yrittäjyyskasvatusta. Koronatilanteen takia joistakin normaaleista yrittäjyyskasvatukseen liittyvistä tapahtumista/toiminnoista jouduttiin luopumaan.	Toteutuu

B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vaikuttamme ta- louttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosisat- saukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut	Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta.	Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hakeen tulokset jne.)	Esi- ja perusopetuksen tas-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen (157 440 euroa). Koronaviruksen aiheuttami- nen poikkeusolojen vaikutus- ten tasoittaminen (95 160 eu- roa). Avustus vieraskielisten oppi- laiden esi- ja perusopetuksen järjestämiseen (15 372 eu- roa).	Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vaikuttamme ta- louttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.		Kouluverkon kehittäminen niin, että tuloksena on pedagogisesti, taloudellisesti ja tilankäytöllisesti mahdollisimman hyvin toimiva kouluverkkokokonaisuus	Päätös kouluverkosta ja toteutuvat ratkaisut	Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.4.2020, että Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2020. Päätöksestä on tehty valitus hallinto-oikeuteen. Kaupungin- hallitus on 17.8.2020 antanut asiasta lausuntonsa.	Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstömäärä	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentyessä (jakotunnit, ryhmäkoot). ->vaikutukset henkilöstömäärään/palkkame- noinhin	Tuntikehys (tunnit/opp.) Henkilöstömäärä Ryhmäkoot	Tuntikehysten vähentäminen 150 tunnilla lv. 2020 - 2021 (Sival 23.1.2020).	Toteutuu
C1.3. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan	Hyvinvointiker- tomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); ; THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetus- suunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastuksiin. Toimintaan haetaan valtion- avustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä. Osallistujamäärä Myönnetty valti- onavustus	Avustusta myönnettiin 13 000 euroa. Koronatilanteen takia kerhotoimintaa ei toteutettu kevät- lukukaudella 2020 (huhti- toukokuu) eikä syyslukukaudella 2020.	Toteutuu osittain

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

1. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 - 2023. Vuonna 2020 yhteensä 315 000 €. Sival hyväksyi lomautussuunnitelman 23.4.2020. *Koronatilanteen takia opettajien lomautuksia muutettiin 27.8.2020. Lomautukset lyhenivät aineen- ja luokanopettajilla 14 päivästä 8 päivään, mikä vähentää edellä olevaa summaa noin 230 000 euroon. Muilta osin lomautukset toteutettiin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.*

2. Henkilöstökulujen vähentäminen (tuntikehyksen vähentäminen (150h/vko), koulunkäynninohjaajien (4) vähentäminen) 221 000 €. *Tuntikehys on päätetty valiokunnassa tammikuussa 2020 ja opetustunteja vähennettiin suunnitelman mukaisesti. Ohjaajamäärä ei ole vähentynyt suunnitelman mukaisesti, mutta toisaalta ohjaajaresurssista arvioitua suurempi osa kohdentuu vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen ja hankerahoitukseen, joten tämä näkyy myös tulojen lisäyksenä. Kokonaisuudessaan henkilöstömenot kuitenkin ylittivät budjetoidun summan. Tätä selittää mm. opettajien lomautusten lyhentäminen, arvioitua laajempi hanketoiminta sekä henkilöstömäärän arvioitua pienempi vähentäminen.*

Kokonaisuudessaan henkilöstökulut vähenivät noin 10 000 euroa suunniteltua vähemmän.

3. Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt leikkaukset 242 000 €.

Koronatilanteen takia pääosa koulukuljetuksista jäi toteutumatta ajalla 18.3.-13.5.2020 (noin 200 000 €). Suunnitellut aine- ja tarvikemenojen sekä palvelujen ostojen vähennykset toteutuivat merkittävästi arvioitua suurempina (vähennys noin 335 000 euroa).

Lisätasapainotus vuosille 2020 - 2023:

Vuosi 2021

1. Kouluverkon uudistaminen. Vuonna 2021 yhteensä 315 000 €. *Kouluverkkomuutoksen vaikutukset vuositasolla ovat noin 500 000 € (alkavat vaikuttaa 1.8.2021).*

Vuodelle 2021 kohdentuva vaikutus on noin 150 000 euroa (sisältää kohdan 2 tuntikehyksen vähentämisen).

2. Tuntikehyksen vähentäminen. Vuonna 2021 yhteensä 75 000 €.

Vuosi 2022

1. Kouluverkon uudistaminen. Vuonna 2022 yhteensä 545 000. *Kouluverkkomuutosten vaikutukset vuositasolla ovat noin 500 000 €, joista noin puolet kohdentuu elinympäristövaliokunnan toimintoihin (siivous- ja ruokahuolto, kiinteistön ylläpito).*

Vuosi 2023

1. Kouluverkon uudistaminen. Vuonna 2023 yhteensä 150 000 €.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Oppilasmäärän väheneminen näkyy jossain määrin henkilöstömäärän ja/tai opettajien työtuntien vähenemisenä. Nykyisellä kouluverkolla oppilasmäärän väheneminen ei kuitenkaan välttämättä vaikuta suoraan opetusryhmien vähenemiseen ja sitä kautta opettajien määrän vähenemiseen. Lisäksi vuonna 2020 on ollut tarve järjestää perusopetuksen valmistavaa opetusta, mikä on edellyttänyt kahden opettajan lisäystä.

Osa opettajien palkkamenoista kohdentuu erilaisiin kehittämishankkeisiin.

Oppilasmäärän väheneminen merkitsee tuntehyksen pienenemistä, mikä puolestaan tuo haastetta joidenkin opettajien kohdalla opetusvelvollisuuden täyttymiselle ja toisaalta opettajien pitää myös opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Tämä edellyttää ennakoitua ja tarkkaa harkintaa tehtävien täyttämässä.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästikin. Osa ohjaajien työtunneista kohdentuu myös aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Oppilasmäärän väheneminen, epävarmuus tulevasta palveluverkosta, taloustilanne yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä. Edellä mainitut tekijät aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virka- tai työsuhteessa on noin 26 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

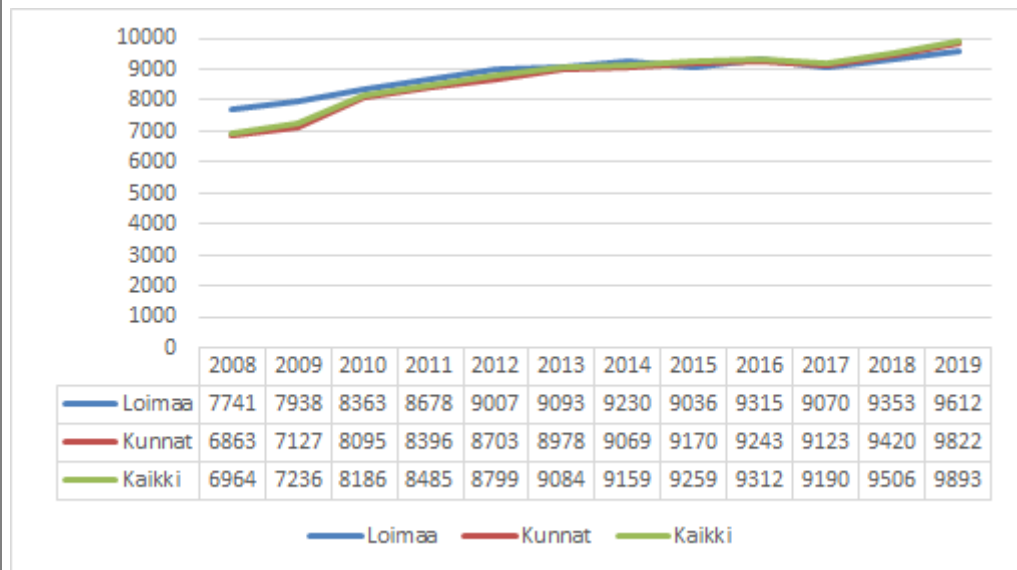
Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Sivistysjohtaja	1	1	1	1
Palvelusihteerit	5	5	5	5
Rehtori	4	4	4	4
Luokanopettaja	54,5	55	55	54
Lehtori	30,5	32	30	31
Pt. tuntiopettaja	21	20	22	25
St. tuntiopettaja	3	1	1,5	0
Erytisloukanopettaja	12,5	13	12	11
Erytisiopettaja	7,5	7	7,5	8
Esikoulun opettaja	2	1	2	2
Koulunkäynninohjaaja	47	46	43	44
Apip-toiminnan ohjaaja	4,5	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	198,5	195	193	195

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Loimaan kaupungin perusopetuksessa on 11 koulua. Kouluilla olisi tälläkin hetkellä kapasiteettia suuremmalle oppilasmäärälle. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti ja oppilasmäärän väheneminen mahdollistavat palveluverkon tiivistämisen ja sen, että useat koulut pystyvät tarvittaessa vastaanottamaan toisten koulujen oppilaita. Kouluverkkopäätöksen perusteella 1.8.2021
------------	---

	<p>alkaen koulukäytöstä vapautuvat Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen kiinteistöt. Sivistyspalveluilla ei ole jatkossa välitöntä tarvetta ko. tiloille.</p> <p>Asemanseudun, Kauhanojan, Kojonkulman ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta. Koulujen lakkauttaminen vaikuttaa tällöin myös varhaiskasvatuksen järjestämiseen.</p> <p>Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla tehtiin kesällä 2019 sisäilmakorjauksia ja Kirkonkylän koululla loppuvuodesta 2019.</p> <p>Vuonna 2020 jatkettiin koulujen työpaikkaselvityksiä (työterveys/työsuojelu), joissa kartoitettiin toimitilojen terveyteen ja turvallisuuteen yms. liittyviä tekijöitä.</p> <p>Aluehallintovirasto tekee ajoittain työsuojelutarkastuksia. Vuonna 2019 tällaiset tehtiin Kirkonkylän koululle, Alastaron yläasteelle, Puistokadun koululle ja Hirvikosken yhtenäiskoululle. (-> tilojen, välineiden, toimintojen korjaaminen).</p>																																																																																
Palvelujen ostot	<p>Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 200 000 euroa/vuosi). Näissä kustannuksissa ei ole tapahtunut viime vuosina olennaisia muutoksia. Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2018-2021 (+ optiovuosi). Kuljetukset päätettiin loppuvuodesta 2020 kilpailuttaa vuosille 2021-2024 (+ optio 2024 - 2025 ja 2025 - 2026). Perusteena oli lähinnä kouluverkon muuttuminen ja 1.8.2021 voimaan tuleva ns. puhtaiden ajoneuvojen direktiivi.</p> <p>Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 euroa/vuosi). Nämä menot ovat viime vuosina ylittyneet jonkin verran alkuperäisestä suunnitelmasta ja asiasta on neuvoteltu Novidan kanssa.</p>																																																																																
Muut toiminnan edellyttämät resurssit																																																																																	
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">PERUSTIEDOT</th> <th>TP 2019</th> <th>TA 2020</th> <th>TP 2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="11">Oppilaat kouluittain (TA 2020 keskiarvo syyskuu 2019 ja arvio syyskuu 2020)</td> <td>Asemanseudun koulu</td> <td>55,5</td> <td>55</td> <td>57,5</td> </tr> <tr> <td>Kauhanojan koulu</td> <td>67,5</td> <td>64</td> <td>63</td> </tr> <tr> <td>Keskuskoulu</td> <td>380</td> <td>392</td> <td>387</td> </tr> <tr> <td>Kirkonkylän koulu</td> <td>5+119</td> <td>115</td> <td>4+108</td> </tr> <tr> <td>Kojonkulman koulu</td> <td>5+39</td> <td>6+39</td> <td>2+37</td> </tr> <tr> <td>Metsämaan koulu</td> <td>8+52</td> <td>5+53</td> <td>8+48,5</td> </tr> <tr> <td>Niinijoen koulu</td> <td>6+42</td> <td>6+40</td> <td>4+38</td> </tr> <tr> <td>Virttaan koulu</td> <td>15,5</td> <td>16</td> <td>14,5</td> </tr> <tr> <td>Alastaron yläaste</td> <td>129</td> <td>110</td> <td>102,5</td> </tr> <tr> <td>Puistokadun koulu</td> <td>251</td> <td>243</td> <td>250</td> </tr> <tr> <td>Hirvikosken yhtenäiskoulu</td> <td>390,5</td> <td>379</td> <td>398</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Oppilaat perusopetuksessa</td> <td>Oppilaat yht.</td> <td>24+1541</td> <td>17+1506</td> <td>18+1504</td> </tr> <tr> <td>Yleisopetus</td> <td>1428</td> <td>1391</td> <td>1365</td> </tr> <tr> <td>Luokkamuotoinen erityisopetus</td> <td>113</td> <td>115</td> <td>105</td> </tr> <tr> <td>Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet</td> <td>377</td> <td>350 - 360</td> <td>397</td> </tr> <tr> <td>Tehostetun tuen oppilaat</td> <td>196</td> <td>170 - 180</td> <td>206</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Vieraskuntalaisia</td> <td>Perusopetus</td> <td>6,7 %</td> <td>5,9 %</td> <td>5,6 %</td> </tr> <tr> <td>Erityisopetus</td> <td>18,8 %</td> <td>17,8 %</td> <td>15,1 %</td> </tr> </tbody> </table>	PERUSTIEDOT		TP 2019	TA 2020	TP 2020	Oppilaat kouluittain (TA 2020 keskiarvo syyskuu 2019 ja arvio syyskuu 2020)	Asemanseudun koulu	55,5	55	57,5	Kauhanojan koulu	67,5	64	63	Keskuskoulu	380	392	387	Kirkonkylän koulu	5+119	115	4+108	Kojonkulman koulu	5+39	6+39	2+37	Metsämaan koulu	8+52	5+53	8+48,5	Niinijoen koulu	6+42	6+40	4+38	Virttaan koulu	15,5	16	14,5	Alastaron yläaste	129	110	102,5	Puistokadun koulu	251	243	250	Hirvikosken yhtenäiskoulu	390,5	379	398	Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	24+1541	17+1506	18+1504	Yleisopetus	1428	1391	1365	Luokkamuotoinen erityisopetus	113	115	105	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	377	350 - 360	397	Tehostetun tuen oppilaat	196	170 - 180	206	Vieraskuntalaisia	Perusopetus	6,7 %	5,9 %	5,6 %	Erityisopetus	18,8 %	17,8 %	15,1 %
PERUSTIEDOT		TP 2019	TA 2020	TP 2020																																																																													
Oppilaat kouluittain (TA 2020 keskiarvo syyskuu 2019 ja arvio syyskuu 2020)	Asemanseudun koulu	55,5	55	57,5																																																																													
	Kauhanojan koulu	67,5	64	63																																																																													
	Keskuskoulu	380	392	387																																																																													
	Kirkonkylän koulu	5+119	115	4+108																																																																													
	Kojonkulman koulu	5+39	6+39	2+37																																																																													
	Metsämaan koulu	8+52	5+53	8+48,5																																																																													
	Niinijoen koulu	6+42	6+40	4+38																																																																													
	Virttaan koulu	15,5	16	14,5																																																																													
	Alastaron yläaste	129	110	102,5																																																																													
	Puistokadun koulu	251	243	250																																																																													
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	390,5	379	398																																																																													
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	24+1541	17+1506	18+1504																																																																													
	Yleisopetus	1428	1391	1365																																																																													
	Luokkamuotoinen erityisopetus	113	115	105																																																																													
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	377	350 - 360	397																																																																													
	Tehostetun tuen oppilaat	196	170 - 180	206																																																																													
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	6,7 %	5,9 %	5,6 %																																																																													
	Erityisopetus	18,8 %	17,8 %	15,1 %																																																																													

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2019 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2019) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetustunnit/ opp	Opetus €/tunti	Kuljetusoppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 468	82	63	211	2341	2,82	10 029
Kauhajoki	1 376	70	72	495,5	1 566	3,86	9 256
Lieto	2 534,5	65	68	556	1 124	3,00	8 264
Loimaa	1 544	80	62	593,5	1 683	3,13	9 612
Naantali	1 997	68	71	379	2 040	3,43	8 855
Uusikaupunki	1 378,5	79	64	369	1 003	2,98	9 523
Kunnat yhteensä	531588,5	71	70	110 900	1 793	2,81	9 822

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2019 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon.

Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä

1. Toimitilojen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen.

Vuonna 2020 ei koulukiinteistöissä ollut merkittäviä sisäilmaongelmia.

2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)

Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Mm. kouluverkon rakenteella on olennaista vaikutusta koulujen henkilöstötarpeeseen.

Kouluverkkopäätös tehtiin 27.4.2020 ja muutokset toteutuvat 1.8.2021 alkaen. Lakkautettavien koulujen henkilöstö sijoitetaan jäljelle jääviin kouluihin, joissa on tällä hetkellä määräaikaista täytettyjä tehtäviä. Perusopetuksen henkilöstölle tarjotaan kouluverkon muutoksen yhteydessä laajemminkin mahdollisuutta työnkiertoon.

3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)

Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti. Oppilaskohtaisissa kustannuksissa olemme valtakunnan keskiarvon tuntumassa, mutta oppilasmäärän väheneminen tulevaisuudessa tuo tähän omat haasteensa. Jotta oppilaskohtaiset kustannukset eivät kasvaisi merkittävästi, pitäisi oppilasmäärien väheneminen näkyä opetusryhmien määrissä ja tuntikehyksessä. Haastetta aiheuttaa myös oppilaiden lisääntyvä tuen tarve.

Kiinteistökulut muodostavat merkittävän osan toimintakustannuksista, joten myös tilojen määrä on olennaista ottaa huomioon. Kouluverkon harveneminen puolestaan lisää kuljetuskustannuksia ja kuljetuksessa olevien oppilaiden määrää.

4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin

Esimerkiksi opetussuunnitelmien uudistamisten vaikutukset oppimateriaaleihin, opetuksen laajuuteen, henkilöstön täydennyskoulutustarpeeseen jne.

Vuonna 2020 päätettiin oppivelvollisuuden laajentamisesta, mikä tulee aiheuttamaan uusia velvoitteita ja talousvaikutuksia kunnille.

Muut perustelutiedot

Arviointikohde	Mittari	TP 2019	TA 2020	Tot 2020
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,6	11,5	11,4
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	193	205	188
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	8 900	8 950	8 950
	S			
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	*	3,3-3,5	Kyselyä ei ole toteutettu.
Oppilasmäärä/opetusryhmä		17,1	17-18	16,0
		18,0	18-19	17,8
	1-2 lk	16,0	16-17	16,3
	3-6 lk 7-9 lk			
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	151	170	145
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	37	20	36
	Ohjaustuntien määrä/vko	480	480	445

* arviointikyselyä ei tehty vuonna 2019

PERUSOPETUS JA KESKIASTEEN KOULUTUS	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 669 523	1 436 200	-93 400	1 529 600	1 445 815	-83 785	95
Sisäiset tuotot				0		0	#JAKO/0!
Tuotot yhteensä	1 669 523	1 436 200	-93 400	1 529 600	1 445 815	-83 785	95
Toimintakulut	-12 958 166	-12 087 200	47 800	-12 135 000	-12 025 697	109 303	99
Sisäiset kulut				0		0	#JAKO/0!
Kulut yhteensä	-12 958 166	-12 087 200	47 800	-12 135 000	-12 025 697	109 303	99
TOIMINTAKATE	-11 288 643	-10 651 000	-45 600	-10 605 400	-10 579 882	25 518	100

Henkilöstökulut ylittyivät noin 275 000 eurolla (henkilöstömäärää ei onnistuttu vähentämään suunnitellulla tavalla, lomauksia lyhennettiin koronatilanteen takia, hanketoiminta toteutui arvioitua laajempänä), mutta vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 505 000 euroa. Palvelujen ostot alittuivat noin 300 000 eurolla, mikä selittyy lähinnä koulukuljetusten keskeytyksellä valmiuslain aikana keväällä 2020. Toimintatuotot toteutuivat noin 80 000 euroa arvioitua pienempänä (mm. hankerahoitusta siirtyi oletettua enemmän vuodelle 2021). Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 200 000 euroa, mikä johtuu erityisesti kotikuntakorvausten vähenemisestä. Toimintakuluissa oli vähennystä noin 930 000 euroa.

Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan avustuksin.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka (100 000 euroa), Loimaan seudun teatteriyhdistys (24 000 euroa), muut yhdistykset ja kylät (noin 37 000 euroa, 30 yhdistystä tms.).

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen, erilaiset viestintäpalvelut, Vesikosken myllyn, Alpo Jaakolan Patsaspuiston, kuivurigallerian toiminnasta ja ylläpidosta vastaaminen sekä Heimolinnan toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Vuoden aikana tiistaikonserpteja järjestettiin kaiken kaikkiaan viisi. Huhtikuussa Taidetalolta striimattiin yksi ilmaiskonsertti, joka keräsi sata katsojaa. Taidetalon Veden äärellä -kokoelmanäyttelyn lisäksi vaihtuvia näyttelyitä oli kolme. Yhteistyössä Kulttuuria kunnissa -verkoston kanssa koronakevään aikana lanseerattiin uusi Kulttuuria kodeissa -sivusto Facebookissa ja Instagramissa, joka houkutteli ihmisiä jakamaan omia vinkejään, miten kulttuuria voi harrastaa poikkeusolojen aikana.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikunta- ja vapaa-ajan palveluita. Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle järjestämällä

liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, kehittämällä paikallista ja kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä.

Erityisliikunta on painopisteenä ja liikuntapalvelut järjestävät ohjattuja erityis- ja terveystuokuntaryhmiä eri ikäryhmille koko kunnan alueella. Vuoden mittaan järjestetään itse tai yhdessä muiden tahojen kanssa erilaisia, lähinnä lapsiperheille suunnattuja tapahtumia. Vuonna 2020 toteutui 25 ohjattua, eri ikäryhmille suunnattua erityisliikuntaryhmää ja neljä terveystuokuntaryhmää. Lähinnä lapsiperheille suunnattuja tapahtumia olivat mm. talvispäivä, liikuntaleiri Hirvihovin ympäristössä, jäähallin vapaat luisteluvuorot ja Wibit-vesipuistot.

Liikunnanohjaajat vierailevat eläkeläis- ym. järjestöjen tilaisuuksissa antamassa liikuntaneuvontaa ja tietoja kaupungin palveluista. Tavoitteena on motivointi terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen ym. kautta.

Uimahalli Vesihovi on ”vauvasta vaariin” kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistykseen keidas, jonka palveluja tulee turvata ja kehittää niitä mahdollisimman paljon asiakaslähtöisyyden pohjautuen. Vuonna 2020 uimahalli Vesihoviin kirjattiin 192 aukiolopäivää (251 vuonna 2019) ja kävijämääräksi tuli 40 012 kävijää ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalissa kirjattiin 12 117 (16 728 vuonna 2019) käyntikertaa. Eskarilaisille järjestettiin 13 (16 vuonna 2019) alkeisuimakoulua ja yksi perheuimakoulu. Koululaisuintien ohjauksia kirjattiin 392 (641 vuonna 2019) ja keväällä ennen koronaa kokoontui kuusi vauva- ja perheuimakouluryhmää. Lisäksi viikoittain toteutettiin erilaisia vesijumppia. Uimahalli Loimaalla 50-vuotta tapahtumaa vietettiin 10.-12.9.2020.

Saviseudun kuntien toimesta järjestettiin yhteiset pyöräilyyn, kävelyyn/juoksuun ja hiihtoon kohdistuva ”Saviseutu liikkuu” kampanjat, joilla innostettiin kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan.

Kansalais- ja seuratoimintaa tuettiin kattavaan liikuntapaikkaverkostoon myönnettyillä käyttövuoroilla ja järjestöavustuksilla. Yleisavustuksia myönnettiin 28 järjestöille 54 000 € ja kohdeavustuksia 16 järjestölle 21 415 €. Stipendisääntöön perustuvia yksilöurheilustipendejä myönnettiin 14 ja joukkuestipendejä 3, yhteensä 4 220 €. Liigaseura Hurrikaani Loimaan kanssa oli yhteistyösopimus (19 000 €) ja Loimijokilaakson jäähalli Oy:lle myönnettiin tukea 30 000 €, jota vastaan kaupunki sai jääaikaan kaupunkilaisten vapaisiin luisteluvuoroihin sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen vuoroihin.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille, sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia ja retkiä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja. Alakouluikäisten kesäleirejä järjestetään Kalikan virkistysalueella.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Nuorisopalvelut jakoivat avustuksia 19 280 euroa seitsemälle eri yhdistykselle, jotka järjestävät toimintaa nuorille.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia.

Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen Pöytyän kunnalta (Auranlaakson kansalaisopiston rehtori). Opisto tekee muutenkin tiivistä yhteistyötä Auranlaakson kansalaisopiston kanssa. Loimaan työväenopisto on mukana myös varsinaissuomalaisen kansalaisopistojen nk. Ilo Oppia –verkostossa. Sopimus yhteistyöstä Pöytyän kanssa on irtisanoittu 1.1.2021 alkaen. Tällöin musiikki- ja työväenopiston hallinto yhdistetään yhteiselle rehtorille.

Musiikkiopisto järjestää laadukasta musiikin ja tanssin opetusta sekä niihin liittyvää muuta toimintaa alueen asukkaille. Musiikillisten ja tanssiin liittyvien tietojen ja taitojen kartuttamisen lisäksi tavoitteena on tarjota asukkaille mielekästä toimintaa vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa opetetaan jousi-, puhallin- ja lyömäsoitinten, pianon sekä kitaran soittoa. Opetusta annetaan orkesterisoitossa, kamarimusiikissa, yksin- ja kuorolaulussa sekä pop- ja jazzmusiikissa. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluu musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä ja kuoroissa.

Tanssiliinjalla opetettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jossa kustannukset katetaan kokonaan oppilasmaksuilla. Avoinella linjalla voivat opiskella kaiken ikäiset opiskelijat ilman velvollisuutta osallistua pääsykokeeseen.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän alaisen musiikin opetuksesta kaupungilla on ollut sopimus Annan Muskarin ja Musiikkipalvelu Anna Toukolan kanssa (Sival 28.6.2018). Jälkimmäisen sopimus päättyi 1.1.2021 alkaen.

Toimintakatsaus

Toimintaympäristön muutos:

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Kaupungin taloustilanne edellyttää voimakasta sopeuttamista. Vuonna 2020 toteutettiin vapaa-aikapalvelujen henkilöstön lomautukset. Liikunta- ja nuorisopalveluilla sekä hallintohenkilöstöllä lomautukset olivat 18 päivää, muilla sektoreilla 5-14 päivää. Lomautukset kohdennettiin kevään korona-aikaan, kesäkuukausiin sekä koulujen loma-aikoihin, jolloin niiden vaikutukset normaaliin toimintaan olivat mahdollisimman vähäiset. Hallintohenkilöstön lomautukset sijoitettiin niin, että johto- ja vastuukysymykset toimivat myös lomautusten aikana. Lomautuksia oli mahdollista korvata palkattomilla vapailta.

Koronatilanne

Vapaa-aikapalveluissa koronatilanteen takia tehtiin 16.3.2020 alkaen seuraavat toimenpiteet:

Kirjastotilat pidettiin koronatilanteen vuoksi suljettuina 18.3.-31.5.2020. Sulkuajalle ajoittuneet eräpäivät siirrettiin sulkuajan yli. Verkkokirjasto ja e-kirjasto toimivat myös sulkuaikana. Digitaalisia palveluita kehitettiin mm. hankkimalla aineistoa e-kirjastoon ja liittymällä Kysy kirjastonhoitajalta -palveluun. 18.5. aloitettiin Varaa ja nouda -palvelu, jolloin varaamansa aineiston saattoi noutaa sovittuna aikana kirjaston ovelta. 1.6. kirjastot avattiin viranomaisohjeistusta noudattaen. Istumapaikkojen ja asiakastietokoneiden määrä oli rajoitettu, eikä henkilökohtaista digipastusta annettu. 29.10. syksyn tapahtumat peruttiin. Rajoituksia tiukennettiin 3.12., jolloin lukupaikat otettiin kokonaan pois käytöstä ja sallittiin vain 15 min. pikainen asiointi kirjastossa. Syyslukukauden ajan koululuokilla oli mahdollisuus asioida kirjastossa aukioloajan ulkopuolella tai vaihtoehtoisesti luokille kerättiin toiveiden mukaan kirjakokoelmia. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa ei voitu rajoitusten vuoksi kokonaisuudessaan toteuttaa.

Kulttuuripalvelujen tilaisuudet ja tapahtumat peruutettiin maaliskuun puolivälistä alkaen ja taidetalo suljettiin. Toritoimintaa jatkettiin normaalisti, poikkeuksena kesäperjantaisin järjestettävät torimusiikit. Taidetalo ja patsaspuisto avattiin 1.6.2020. Kuivurigalleria oli suljettuna vesivahingon vuoksi. Taidetalolla oli vuoden aikana selvästi normaalia vähemmän kävijöitä, mutta Patsaspuistossa tehtiin puolestaan kävijäennätys. Syksyllä kulttuuripalvelut toimivat muuten

normaalisti, mutta perinteisiä tapahtumia ei kaikilta osin järjestetty. Mm. tiistai- ja joulukonsertit peruutettiin marras- ja joulukuussa, itsenäisyyspäivän juhlaa ei järjestetty, eikä uudenvuoden tapahtumaa.

Liikuntapalveluissa ohjattu toiminta lopetettiin ja liikuntapaikat suljettiin niin ikään maaliskuun puolivälissä. Ikäihmisille annettiin liikuntaneuvontaa puhelimitse, julkaistiin yhteistyössä paikallislehden kanssa kolme Kävele kevyemmäksi pakettia, soitettiin ryhmiimme osallistuneille sekä jaettiin liikuntavinkkejä kaupakassipalvelun ja ateriakuljetusten mukana. Videoitiin mm. Ritvan jumprat ikäihmisille ja muita jumppia eri kohdetyhmille kuntalaisten vapaaseen käyttöön. Ulkoliikuntapaikat avautuivat 14.5. ja sisäliikuntapaikat 1.6.2020 alkaen. Neljän kunnan (Huittinen, Loimaa, Oripää ja Säkyä) yhteisen Harjureitin tunnettavuus lisääntyi merkittävästi koronasta johtuvan lisääntyneen ulkoilun myötä.

Myös uimahalli Vesihovi avattiin poikkeusjärjestelyin 1.6.2020 ja halli oli avoinna 10.7.2021 asti ja taas 3.8.-27.10.2020 välisen ajan. 28.10-2.12.2020 toimittiin supistetulla aikataululla, jolloin päivät oli varattu koululaisille ja aamu-uinnit ja illat yleisövuoroille. 3.12.2020 lähtien halli sulkeutui yleisöltä kokonaan ja vain varhaiskasvatukseen ja koululaisten sekä kuntouttavan fysioterapian toiminnot saivat käyttää uimahallia.

Syksyllä 2020 liikuntapalvelujen muu toiminta jatkui koronarajoitukset huomioiden normaalisti. Varsinais-Suomen koronatilanteen heikentyessä loppuvuodesta kaikki aikuisten (yli 20-vuotiaat) sisä- ja ulkotiloissa tapahtuva harrastustoiminta keskeytettiin 3.12.2020 alkaen.

Nuorisopalveluissa otettiin kevään 2020 osalta käyttöön etäpalvelut ja nuorisotilat suljettiin. Etsivässä nuorisotyössä ryhmätoiminta lopetettiin, mutta yksilöohjausta jatkettiin tarvittaessa. Nuorisotilat olivat poikkeuksellisesti avoinna kesäkuussa muutamina päivinä. Kesäkuussa järjestettiin myös päiväleirejä kylillä. Syksyllä nuorisotilat olivat avoinna noudattaen koronarajoituksia. Suuremmat tapahtumat ja toiminnot peruutettiin. Etsivä nuorisotyö jatkui muuten normaalisti, mutta ryhmätoimintaa ei järjestetty.

Työväenopiston kurssit keskeytettiin maaliskuun puolivälistä alkaen loppukevään osaksi. Musiikkiopistossa lähiopetus keskeytettiin maaliskuun puolivälissä ja opetus järjestettiin loppukevään ajan etäopetuksena.

Opistoissa opetus järjestettiin melkein koko syyslukukauden lähiopetuksena. Lähiopetuksessa noudatettiin normaalin sääntöjä. (OPH:n ohje taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön järjestämiseksi). Lisäksi huomioitiin terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohje opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana. Tärkeintä on ehkäistä taudin tarttumista, huolehtia hyvästä hygieniasta, välttää tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestää tilat tavallista väljemmin. Suositusta noudattamalla vähennetään koronaviruksen leviämistä ja tartuntariskiä.

Loppuvuodesta koronatilanne Varsinais-Suomessa heikkeni. Työväenopiston yleisöluennot peruutettiin marraskuusta alkaen sekä kuorot ja liikunnalliset ryhmät marraskuun lopusta alkaen. Molemmilla opistoilla aikuisille järjestettävä toiminta (yksilö- ja ryhmätoimintaa) keskeytettiin ajalle 3.-23.12.2020. Lasten ja nuorten opetusta jatkettiin rajoitukset huomioiden.

Vapaa-aikapalvelujen toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä.

Asukkaiden terveys- ja ympäristövaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viimeaikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdennetut resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamis- ja taitopääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastytyväisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla opimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen, sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisöissään.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Nuorisopalvelut saavat valtionavustusta etsivään nuorisotyöhön, Nuorisotyö koulussa – kohtaamisia toisella asteella -hankkeeseen ja koulunuorisotyö-hankkeeseen (alkaa 2021 tammikuussa). Tämän lisäksi nuorisopalveluilla on käynnissä European Solidarity Corps -hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistyötoiminnan Loimaalla. Nuorisotyö koulussa – kohtaamisia toisella asteella -hankkeella pyritään tukemaan ja ohjaamaan toisen asteen opiskelijoita nuorisotyöllisin keinoin. Koulunuorisotyö-hanke taas keskittyy enemmän peruskoulun puolelle tukemaan oppilaiden hyvinvointia.

Liikuntapalveluilla toteutettiin liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämishanketta - Liikuntaan yhdessä, jossa osina olivat ikäihmiset, työikäiset ja maahanmuuttajat.

Ikäihmisten hankeosuudella tavoitteena oli edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden +75-vuotiaiden itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla. Koronan lopettaessa ryhmätoiminnan annettiin ikäihmisille liikuntaneuvontaa puhelimitse, julkaistiin paikallislehden kanssa yhteistyössä kolme Kävely kevyemmäksi infopakettia, soitettiin "mitä kuuluu puheluja" omien liikuntaryhmiemme ikäihmisille ja jaettiin kaupakassipalvelun ja ateriakuljetusten mukana liikuntavinkkejä.

Työikäisille hankkeessa oli liikuntaryhmä niille, joilla kartoituksen perusteella ylipainon lisäksi oli myös muita sairastumisen riskitekijöitä. Alkutestausten/lopputestien ja viikoittaisten ohjattujen lajikokeilujen, diabeteshoitajan ja ravinto-neuvonnan ja oman liikuntasuunnitelman avulla luotiin liikunnan kipinää ja terveyttä edistävää hyvinvointia arkeen.

Maahanmuuttajien ryhmä koostui Loimaan Evankelisella kansanopistolla opiskelevista aikuisista ja heidän perheistään. Viikoittaisilla yhteisillä kokoontumisilla liikuttiin naisten ryhmän, lasten ryhmän ja palloilevien miesten ryhmän avulla ja tavoitteena oli parantaa kotoutumista liikunnan avulla. Tarkoituksena oli myös järjestää muutamia yhteisiä kaikille lapsiperheille suunnattuja tilaisuuksia, joihin maahanmuuttajaperheet olisivat osallistuneet, mutta koronan vuoksi nämä peruuntuivat.

Kirjastopalveluselitystä valmisteltiin vuoden 2020 aikana. Selvityksen tavoitteena on, että kirjastopalvelut pystytään jatkossakin järjestämään tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja tasapuolisesti sekä turvaamaan kirjastopalvelujen kehittämisedellytykset resursseja kohdentamalla. Kirjastopalveluselityksessä valmistuu keuhällä 2021.

Loimaan nuorisopalveluilla otetaan käyttöön Ohjaamo-toiminta, joka toimii alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen monialaisena palvelupisteenä. Ohjaamo tarjoaa tietoa, neuvontaa, ohjausta sekä palveluja. Se on alusta, jolta julkinen, yksityinen ja kolmas sektori tarjoavat yhdessä monialaisesti palveluita työllistymiseen, koulutukseen, elämänhallintaan ja hyvinvointiin liittyen. Ohjaamo-toiminta edellyttää tiivistä toiminnallista yhteistyötä valtion, maakunnan ja kunnan välillä sekä yksityisen että kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Ohjaamo toteuttaa EU:n nuorisotakuun tavoitteita ja toimintaa.

Ohjaamo-toiminta ei käynnistynyt, mutta moniammatillisena yhteistyönä toteutamme jossain määrin vastaavaa toimintaa.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.1. Huolehdimme sujuvista palveluista	Yritys- ja asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi.	Ohjaamo-toiminnan käynnistäminen (nuorisopalvelut)	Asiakasmäärä ja asiakastytyväisyys (nuorisopalvelut)	Ohjaamostatuksen kriteerit eivät täyty.	Ei toteudu
A1.2. Pidämme asumisen ja yrityselämän toimintaympäristöt edullisina.	Tonttien hinnat, kaukolämmön ja vesihuollon hinnat, kiinteistövero-%	Harjureitin kehittämishankkeen investointisuunnitelman toteuttaminen yhteistyössä Huittisten, Oripään ja Säkylän kuntien kanssa.	Toteutuneiden investointien osioiden määrä ja niiden vaikutus asiakastytyvyyteen	Investoinnit on toteutettu suunnitelman mukaisesti kevään 2020 aikana. Käyttäjiltä saatu palaute on ollut kauttaaltaan positiivista. Syksyllä 2020 haettiin jatkorahoitusta harjureitin kehittämiseen (mm. kuntoporaat).	Toteutuu
B3.1. Kehitämme uusia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lähidemokratian toteuttamiseksi.	Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja vaikuttavuuden arviointi	Osallistava budjetointi yhdistää talouden ja demokratian nuorisotiloilla. Nuoret saavat vaikuttaa nuorisotalojen toimintoihin ja välineistöön talotoimikunnittain (Nuorisopalvelut)	Asiakastytyväisyys (nuorisopalvelut)	Koronatilanteen takia ei ole järjestetty nuorten kokouksia. Toimintaa pyritään jatkamaan vuoden 2021 aikana.	Ei toteudu
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakkoivasti	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi /-mitaukset	Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungissa on tarjolla liikunnan ja vapaa sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.	Tarjonta Osallistujat	Liikuntapalvelujen eri-ikäisille suunnattuja matalan kynnyksen ryhmiä on toteutettu lähes koko kaupungin alueella. Työväenopisto on tarjonnut liikunnan, tanssin, terveyden ja hyvinvoinnin aine-ryhmän kursseja.	Toteutuu
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkuamista.	Hyvinvointikerptomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); ; THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	<- Uuden kuntien kulttuurilain myötä THL kerää jatkossa myös tietoja kulttuuripalveluista TEAviisaria varten: https://teavii-sari.fi/teavii-sari/kulttuuri		Ks. kohta C1.1.	Toteutuu
C3. Loimaalla et ole yksin.	Hyvinvointikerptomuksen	Kuntalaisten syrjäytymistä	Tarjonta	+75 Liikkuva minä -opintopiirit.	Toteutuu

	seuranta- ja arviointitiedot	sekä fyysistä ja psyykkistä sairastumista voidaan osaltaan ennaltaehkäistä tarjolla olevien paikallisten vapaan sivistystyön koulutuspalvelujen sekä matalan kynnyksen liikuntaryhmien avulla.	Osallistujat		
--	------------------------------	--	--------------	--	---

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

1. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 - 2023. Vuonna 2020 yhteensä 64 000 €. *Lomautukset toteutuivat suunnitelman mukaan, mutta koronatilanteen takia myös uimahallin henkilöstö oli lomautusten piirissä. Sival on hyväksynyt suunnitelman 23.4.2020.*

2. Henkilöstökulujen vähentäminen (musiikkiopiston rehtori, kirjastovirkailija, nuoriso-ohjaaja, liikunnanohjaaja) 120 000 €. *Edellä mainitut tehtävät ovat olleet täyttämättä ja säästötavoite toteutuu.*

Henkilöstökulujen vähennys oli kokonaisuudessaan noin 210 000 euroa.

3. Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt leikkaukset 72 000 €. *Suunnitellut vähennykset toteutuivat arvioitua suurempina (vähennys noin 115 000 euroa).*

4. Avustusten vähentäminen 72 000 €. *Avustusten jakosuhde on päätetty valiokunnassa tämän mukaisesti helmikuussa 2020 ja avustukset jaettiin toukokuussa ja joulukuussa jakosuhteen mukaisesti.*

5. Kirjastoverkon uudistaminen. Vuonna 2020 yhteensä 20 000 €. *Kirjastopalveluselvityksen valmistelu on ollut käynnissä, mutta suunnitelma valmistuu vuoden 2021 puolella. Kirjastovirkailijan sijaisuus jätettiin täyttämättä ajalla 10.2.-31.12.2020.*

Koronatilanteen aiheuttama tulomenetys mm. uimahalli- ja kuntosalimaksuihin oli noin 130 000 € (noin 37 %) vuoteen 2019 verrattuna. Alkuvuosi näytti, että kävijämäärän perusteella olisi tulossa ennätysellinen vuosi. Myös liikuntatilojen sulkemisen myötä salivuoroista koostuva tulo jäi tietysti budjetoitua pienemmäksi.

Lisätasapainotus vuosille 2020 - 2023:

Vuosi 2021

Avustusten vähentäminen. Vuonna 2021 yhteensä 20 000 €.

Kirjastoverkon uudistaminen. Vuonna 2021 yhteensä 40 000 €.

Liikuntapalveluiden järjestämismuutosten selvittäminen. Vuonna 2021 yhteensä 100 000 €.

Vuosi 2022

Kirjastoverkon uudistaminen. Vuonna 2022 yhteensä 20 000 €.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Vapaa-aikapalveluissa on vuoden 2020 aikana ratkaistu opistojen (työväenopisto ja musiikkiopisto) hallinnon järjestäminen. Työväenopiston hallinnon ostopalvelusopimus on irtisanottu 1.1.2021 alkaen, jolloin opistoilla aloittaa uusi yhteinen rehtori.

* Seuraavassa taulukossa on muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Musiikinohjaaja on merkitty kokonaisuena vakanssina tilinpäätökseen, mutta työpanos on edelleen 50 %. Lisäksi liikuntapalveluissa on käytetty tilapäistyöntekijöitä (0,4) ja nuorisopalveluissa (0,3) nuorisotilojen ohjaajia suunnilleen vastaava määrä kuin edellisinä vuosina. Vapaa-aikapalvelujen toinen palvelusihteeri siirtyi syksyllä 2020 hallinnollisesti elinvoimayksikköön, mutta työpanoksesta 50 % kohdentuu sivistyspalveluihin.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2	2
Kirjastovirkailija	9	9	8	7
Kulttuurisihteeri	1	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1	1
Musiikinohjaaja	0,4	0,4	0,5	1*
Liikuntasihteeri	1	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	5	5
Kassa-/kahviyöntekijä	2	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2	2
Laitosmies	1	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	0,5	1,5	0,5	-*
Nuorisosihteeri	1	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	5	5	4	4
Nuorisotilan ohjaaja	0,4	0,3	0,3	-*
Rehtori	1	1	0	0
Opettaja/työväenopisto	2	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	86	80	80	69
Opettaja/musiikkiopisto	4,5	4	4	4
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	15	14	15	13
Palvelusihteeri	2	2	2	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	142,8	137,2	133,3	118,0

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Työväenopiston opetustila-asiaan olisi saatava pikaista parannusta: Taidetalon ensimmäisen kerroksen opetustilat ovat erittäin huonokuntoiset ja ovat jo pitkään odottaneet remontointia. Opisto toivoo saavansa opetuksen erikoisluokkia myös entisestä 'krottikoulusta', johon niitä ko. huoneistojen aiempi käyttötarkoitus huomioiden olisi edullista ja luontevaa sijoittaa. Ylistaronkatu 36:n pohjakerrokseen rakennettiin taiteen perusopetuksen tilat kesällä 2020. Remontilla on suora vaikutus myös Taidetalon näyttelytoimintaan ja aukioloihin. Kesäajan sulku olisi kaikkien kannalta paras vaihtoehto, näyttelytoiminnan painopisteen ollessa muutenkin Alpo Jaakolan patsaspuistossa ja Kuivurigalleriassa. Taidevaraston tyhjentäminen remontin yhteydessä edellyttää myös sopivan väistötilan löytymistä teoksille. Tiistaikonserttisarjaa voi jatkaa esimerkiksi Heimolinnan tiloissa.</p> <p>Taidetalon julkisivuremontti toteutettiin vuonna 2020.</p> <p>Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluu 4 nuorisotilaa, sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi toimiva hätäuloskäynti ja kuluuvedet kellarissa rajalliset. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiri-toimintaa varten.</p> <p>Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi.</p> <p>Pesäpallostadionin perusparannus valmistui vuonna 2020.</p>
Palvelujen ostot	<p>Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (n. 100 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalveluiden hankinta (n. 60 000 euroa/vuosi).</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>Loimaan kaupungin ystäväkuntatoiminnan pääpaino on pohjoismaisessa yhteistyössä. Joka toinen vuosi viiden ystäväkunnan yhteenliittymä järjestää yhteisen ystäväkuntakonferenssin. Edellinen järjestettiin vuonna 2018 Mosfellsbearissa Islannissa, seuraava konferenssi järjestetään Loimaalla vuonna 2020. Konferenssi vaatii perustoimintavuo-teen nähden lisäresursointia kulttuuripalveluiden osalta.</p> <p>Koronatilanteen takia konferenssi siirrettiin vuodelle 2021 ja toteutetaan etäkonferenssina 1.-2.6.2021.</p>

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	<p>1. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasa-puolisuus)</p> <p>Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti.</p> <p>2. Hankerahoituksen merkitys toiminnan järjestämisessä ja kehittämisessä on olennainen. Mikä on erilaisten hankerahoitusten tulevaisuus?</p> <p>3. Uimahallin henkilöstöresurssi on vähäinen, mikä merkitsee haasteita/riskejä palvelujen järjestämisessä.</p> <p>Muutenkin vapaa-aikapalveluissa organisaatio on "kevyt" ja monet tehtävät spesifejä, mikä vaikeuttaa asianmukaisia sijaisuusjärjestelyjä. Monissa toiminnoissa yksintyöskentely aiheuttaa jonkinlaisen turvallisuusriskin.</p>
Muut perustelutiedot	

Arviointikohde	Mittari	TP 2019	TA 2020	Tot 2020
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	15,4	15,0	12,5
	käynnit	149 810	145 000	102 556
Kulttuuripalvelut	taidetalokäyntikerrat	3 825	2 500	940
Kulttuuripalvelut	patsaspuisto/käyntikerrat	-	2 800	4 060
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	61 473	65 000	40 012
	erityisliikunnan ryhmiä	25	26	25
	-osallistujat	386	350	240
	-käyntikerrat	6 897	7 500	5 984
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	16 818	15 500	7 638
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	8 893	8 500	8 631
	leiritoiminta, leiripäivät	280	150	86
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	1 349	350	139
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	99 (125)	90 (110)	95 (121)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	7 068 82,2 %	7 200	6 119 76,7 %
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	5 417	4 500	4 070
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 290	2 200	2 110
	alle 16 v. opiskelijat	202	250	250
	toimipisteitä toiminta-alueella	42	40	46
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	244	282	223
	opetustunteja/ viikko ka	240	255	203
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	50,70	49,50	48,10
	käyttökustannukset /laina	3,30	3,30	3,80
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	29,55	33,50	26,35
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	105,10	115,00	104,50
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	18,90	19,50	15,70
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	28,67	27,00	26,40
	nettomenot / opetustunti €	64,43	60,00	68,00
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 780	1 600	1 645

VAPAA-AIKAPALVELUT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	708 614	712 600	-110 000	602 600	501 086	-101 514	83
Sisäiset tuotot				0		0	
Tuotot yhteensä	708 614	712 600	-110 000	602 600	501 086	-101 514	83
Toimintakulut	-3 005 940	-2 858 550	153 050	-2 705 500	-2 640 036	65 464	98
Sisäiset kulut				0		0	#JAKO/O!
Kulut yhteensä	-3 005 940	-2 858 550	153 050	-2 705 500	-2 640 036	65 464	98
TOIMINTAKATE	-2 297 326	-2 145 950	43 050	-2 102 900	-2 138 950	-36 050	102

Henkilöstömenot alittuivat noin 20 000 euroa budjetoidusta ja olivat noin 200 000 euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Palvelujen ostot alittuivat 80 000 eurolla, mikä selittyy lähinnä koronatilanteen aiheuttamilla toimintarajoituksilla. Toimintatuotot alittuivat noin 100 000 eurolla (koronatilanteen vaikutus). Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 200 000 euroa (koronatilanteen vaikutukset) ja toimintakulut noin 365 000 eurolla.

SIVISTYSVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	3 135 119	2 936 800	-393 400	2 730 200	2 557 837	-172 363	94
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	#JAKO/0!
Tuotot yhteensä	3 135 119	2 936 800	-393 400	2 730 200	2 557 837	-172 363	94
Toimintakulut	-23 655 624	-22 336 770	390 870	-22 041 500	-21 777 967	263 533	99
Sisäiset kulut	0	0	0	0	0	0	#JAKO/0!
Kulut yhteensä	-23 655 624	-22 336 770	390 870	-22 041 500	-21 777 967	263 533	99
TOIMINTAKATE	-20 520 505	-19 399 970	-2 530	-19 311 300	-19 220 130	91 170	100

Sivistysvaliokunnan toimintatuotot alittuivat noin 170 000 euroa, mikä selittyy lähinnä koronatilanteen aiheuttamilla tulovähennyksillä ja hankerahoituksen arvioitua suuremmalla siirtämisellä vuodelle 2021. Vuoteen 2019 verrattuna tuotot vähenivät noin 580 000 euroa. Edellisten lisäksi vähennystä selittävät vieraskuntalaisista oppilaista saatavan kotikuntakorvauksen väheneminen.

Sivistysvaliokunnan toimintakulut alittuivat budjetoidusta noin 260 000 eurolla. Henkilöstökulut ylittyivät noin 370 000 eurolla budjetoidun (kohdentuu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen). Sen sijaan edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstökulut vähenivät 1 045 000 euroa. Vähennys johtuu lapsi- ja oppilasmäärän vähenemisen vaikutuksista varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen henkilöstöön, vapaa-aikapalveluissa täyttämättä olevista tehtävistä sekä henkilöstön lomautuksista. Palvelujen ostot alittuivat noin 530 000 euroa, missä näkyy koronatilanteen vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. kuljetuskustannukset). Vuoteen 2019 verrattuna palvelujen ostot vähenivät lähes 700 000 euroa. Lisäksi aine- ja tarvikemenot, avustukset ja muut kulut alittuivat noin 100 000 eurolla. Edelliseen vuoteen verrattuna valiokunnan toimintakulut olivat noin 1,9 miljoonaa euroa pienemmät.